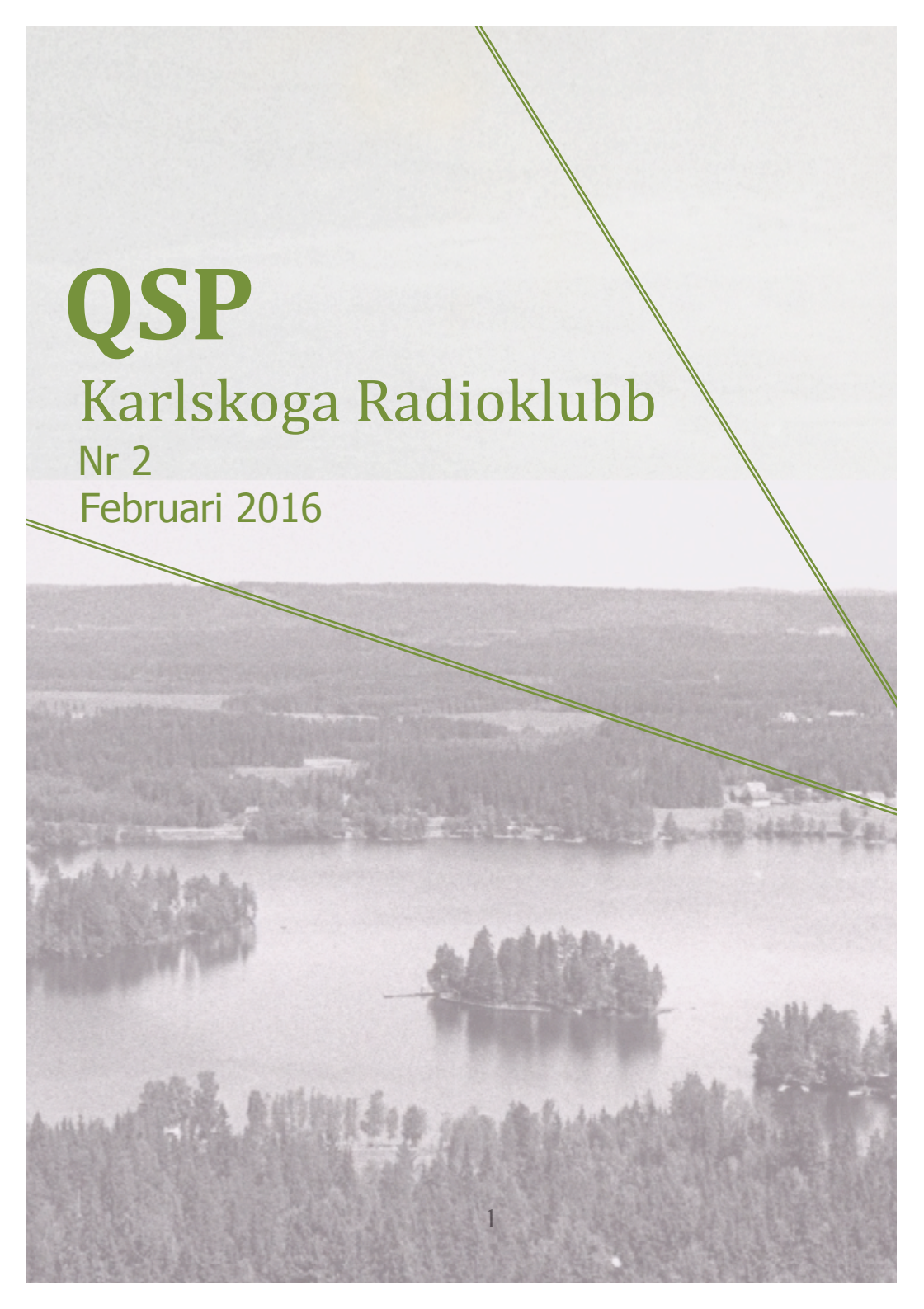

An aerial photograph of a lake with several forested islands. The shoreline is visible with some buildings and more forest. The image is in grayscale and serves as the background for the cover.

QSP

Karlskoga Radioklubb

Nr 2

Februari 2016

QSP Tidskriften utkommer med 10 nr om året	är medlemsblad för Karlskoga Radioklubb, SK4KR. Notiser och meddelanden mottages tacksamt till nedanstående adress: Red. c/o Öman, Valåsen Gamla Jägmästargården 55 691 94 Karlskoga. E-post: karin.oman@oreline.net. Hemsida: www.SK4KR.se Klubbens officiella adress: Karlskoga Radioklubb c/o Gunnar Nordqvist Klarbärsvägen 81 69147 Karlskoga (Plusgirokonto: 92 50 96 – 0. Karlskoga Radioklubb.) (Omslagsbild: Utsikt från klubbens repeater. Fotogr. Ur Hembygdsfören. Saml.)
--	---

Det här numret innehåller:

Kalendern		3
Red:s funderingar	SM4UKV	3
Mötesprotokoll för februari	SM4RPQ	4
Kallelse till årsmöte. Notis om medlemsavgiften		5
Rally Sweden 2016	SA4AVQ	5
Ur gömmorna: Om elektriciteten		8
Annons Limmared		11
Annons Media City i Värmland AB		12

Deadline för nästa QSP den 20 mars 2016

Kalendern

Torsdag	160303	19.00	Årsmöte och Månadsmöte
Lördag	160409	09.30	SM4-möte i Falun
Första o. tredje lördagen varje månad		9.00	SSA:s HQ-nät på 3,750 MHz
Varje söndag		09.00	SSA-bullen över Sunne- repeatern, 145.775 Op. SM4HBG Rolf
Varje söndag		10.00	Lokaltrafiknät Karlskoga Radioklubb. SK4KR, 145.750 Op. enligt rullande schema.
Tester: 2m/ 70cm/ kvartalstest / Upplys. hos -RPP el. -RPQ			

Red:s funderingar...

Allmänt anrop, allmänt anrop, allmänt anrop:
Det är årsmötesdags! Notera datum!

Februarinumret av QSP brukar innehålla en rapport från Svenska Rallyt i Värmlandsskogar-na. Det är klart vi var där i år också. Läs!

Fast det var ju ”på håret” att det skulle bli något rally överhuvud-taget. I sista minuten blev det i alla fall både minusgrader, snö och framför allt *hyfsade vägar*. Rallyt var räddat, och enligt beslut inte bara ett utan tre år till! Red. som ju bara sitter här bakom sin dator är full av beundran över det jobb som görs!

Väl mött **den 3 mars!** Då får vi kanske höra mer! Och Du, glöm inte årsavgiften!
/Red. SM4UKV

Mötesprotokoll februari

Karlskoga Radioklubb

Protokoll fört vid månadsmöte 2016-02-04 SK4KR

Närvarande: SM4RHU; SM4RPP; SM4RPQ; SA4AVQ; SM4TFE; SM4POF; SM4UKV; SM4XBC;

- § 1 Mötet öppnades av ordföranden, SM4RHU, Terje. Till mötessekreterare utsågs SM4RPQ, Leif.
- § 2 Dagordningen fastställdes.
- § 3 Protokollet från föregående möte lästes upp och godkändes.
- § 4 Kassan redovisades av SM4RPP i kassörens frånvaro. Rapporten lades till handlingarna.
- § 5 Rapporter:
 - a) Meddelades att SM4OBQ uppskattar besökare. Han bor på Granebo på Saxlyckan.
 - b) SM4RPQ, Leif, redovisade resultatet av sökandet efter nya annonsörer. Tyvärr har det inte givit något.
 - c) Ingen ny lista med trafiknätsoperatörer har ännu kommit fram. Beslutades att vi tills vidare kör på med de mest aktiva som alternerande operatörer som det faller sig när söndagen kommer.
- § 6 Övriga frågor:
 - a) Några medlemmar skall delta i Svenska Rallyt.
- § 7 Nästa möte hålls 3e mars. I klubblokalen som vanligt, efter årsmötet, som hålls klockan 19.00.

Vid pennan Leif Holmgren SM4RPQ

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Välkommen till Karlskoga Radioklubbs årsmöte!

Var: Klubblokalen Ferlinsvägen 18 Gaveln mot Karlbergsskolan

När: torsdag 2016-03-03

Dags att betala medlemsavgiften till radioklubben.

175 kr för enskild och 220 kr för familj

PG 92 50 96-0 Karlskoga Radioklubb

RALLY SWEDEN 2016

Vi (SM4RHU och SA4AVQ) skulle sköta radiosambandet vid starten för RÄMMEN-sträckan.

Den ursprungliga planeringen var att rallybilarna skulle köra sträckan två gånger och veteranbilarna en gång.

Vädergudarna hade andra idéer. Det slutade med att veteranbilarna ströks och rallybilarna bara fick köra sträckan *en* gång.

40 bilar startade och alla kom i mål.

SA4AVQ Henry skrev - SM4RHU fotograferade.

Samling före start

I startposition
(Ogier i bilen ...
som skulle bli
dagens vinnare!)

Och så iväg!

Här är några av bilmärkena...

Volkswagen

Ford

Hyundai

Ur gömmorna

SM4RPP hittade några godbitar i sitt "arkiv". Förra numret av QSP presenterade ett av hans "fynd". Här kommer nästa! Vi vet inte riktigt året och ursprunget på artikeln – den fanns "i samlingarna" – men den är ju intressant ändå! Gå upp i storlek, när Du läser! (Ja, det förstås, texten, inte Du! Men ta Dej en kopp kaffe och en extra bulle när Du läser... Det är inte i vägen.)

Elektriciteten och dess förnämsta tekniska tillämpningar.

— Af Harry Albiñ. —

Käñnedomen om elektriska och magnetiska fenomen kan man i historien tidigast — om man fråñser den atmosfäriska elektricitetens företeelser — spåra hos de gamle grekerna och romarna. Dessa kände nämligen dels den naturliga magnetens förmåga att attrahera järñ, dels hade de observerat, att bårñsten genom gnidning erhöñl förmågan att draga till sig lätta kroppar och därpå stöta dem bort. Men lika litet då som under medeltiden ökades käñnedomen om den elektriska kraften eller dess verkningar. Först omkring år 1600 kan man säga att engelsmannen Gilbert genom sina afhandlingar öfver en del elektriska och magnetiska fenomen lade första grunden till ett ordnadtt och framgångsrikt studium af magnetismen och elektriciteten. Dock dröjde det ända till midten af 1800-talet, innan någon elektrisk industri i egentlig mening uppstod, enår vid denna tid de första verkstäderna för tillverkning af telegrafmaterial anlades. En ny æra började med 1870-talet, då de första elektriska strömalstrande maskinerna, de s. k. *dynamomaskinerna*, började i större skala tillverkas. I och med framträdandet af dynamomaskinen, medelst hvilken elektrisk ström kunde framställas på ett enkelt och bekvämt sätt, började elektriciteten användas för belysningsändamål och därefter i samma mån som dynamomaskinen fullkomnades, i och för kraftöfverföring och för en måñgfald industriella ändamål.

Innan vi öfvergå till en kort framställning af de viktigaste områdena för den elektriska strömmens användning, torde det vara nödvändigt att granska åtminstone en af elektricitetslärans grundsatser.

Nedsänkas t. ex. en koppar- och en zinkplatta i svafvelsyrehaltigt vatten uppstår en s. k. *potential*- eller *spänningsskillnad* mellan zinken och kopparn. Om de båda plattorna, de s. k. *polerna*, förenas medelst en koppartråd, så kommer denna att genomgå af en elektrisk ström och denna ströms styrka är proportionell mot koppartrådens genomskärningsarea. Villkoret för att denna ström ötverhufvud taget skall kunna uppstå är att det elektriska jämviktstillståndet rubbas, hvilket äfven sker, då plattorna nedsänkas i det svafvelsyrehaltiga vattnet. Då en dynamomaskin sättes i gång, rubbas likaledes det rådande elektriska jämviktstillståndet och en *potentialskillnad* uppstår mellan maskinens båda s. k. *poler*.

För att bättre kunna förstå det nyss beskrifna förloppet skola vi taga vår tillflykt till ett mekaniskt exempel.

Om tvenne kärl, fyllda med vatten och förbundna med hvarandra medelst en slang, placeras på ett bord, så ställa sig de båda vattenytorna i kärlen lika högt. Höjes det ena kärlet ett stycke, rubbas jämviktstillståndet och vatten strömmar från det högre kärlet till det lägre, till dess vattenytorna i de båda kärlen stå lika högt, hvarvid ingen tryckskillnad längre förefinnes. Antages skillnaden i tryck hafva ett visst värde och slangen en viss inre area, så strömmar under enahanda förhållanden på en viss tid en vattenmåñgd fram genom slangen, som är proportionell mot slangens inre area.

I det följande skola vi betrakta den elektriska strömmens alstrande i stor skala, dess värmeverkningar, dess användande såsom drifkraft, dess kemiska verkningar och slutligen några speciella tillämpningar.

Om en *ledare*, t. ex. en koppartråd, föres förbi polerna af en magnet, uppstår mellan ledarens ändpunkter en spänningsskillnad och om dessa förenas medelst en ledning, kommer en elektrisk ström att gå genom den slutna strömbanan. Föres ledaren fram och åter förbi magnetpolerna, kommer en ström af ständigt växlande riktning och styrka, en s. k. *växelström*, att alstras. Vid *växelströmmaskinerna* tillämpas detta förhållande, ehuru där ett stort antal ledare liksom också flera magnetpolar användas. Samma princip ligger till grund äfven för *likströmmaskinerna*, ehuru där särskilda anordningar måste vidtagas

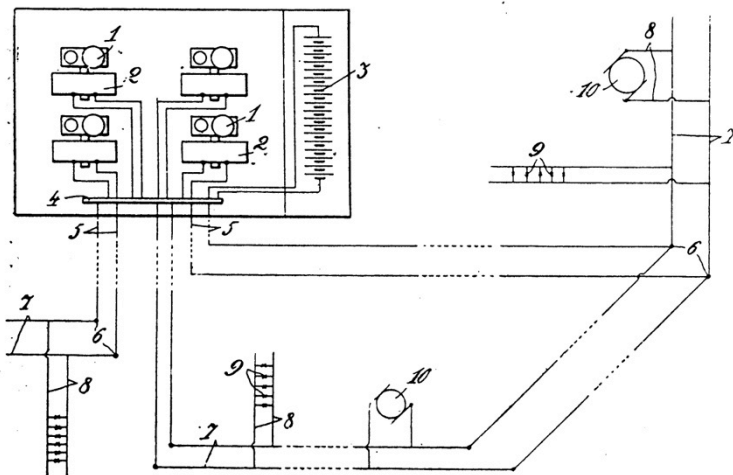

Fig. 1.

för att af den i ledarna alstrade växelströmmen erhålla ström af konstant riktning och styrka, s. k. *likström*.

De flesta såväl lik- som växelströmmaskiner bestå i hufvudsak af en fast del, hvarpå magneterna äro anbragta, och en roterande del, det s. k. *ankaret* eller *induktorn*, hvarpå ledarna äro anordnade. Den roterande delen drifves förmedelst en lämplig kraftmaskin, t. ex. en ångmaskin eller en turbin.

Enligt samma princip och i hufvudsak på fullkomligt samma sätt som *generatorerna* (strömalstrande maskinerna) äro *motorerna* (kraftalstrande maskinerna) byggda. Vid *generatoren* drifves ankaret medelst en kraftmaskin, hvarvid ström alstras i ledarna å induktorn, vid *motorn* däremot införes ström i dessa ledare (från en elektricitetskälla, t. ex. en generator), hvarvid ankaret kommer i rotation. I förra fallet förvandlas mekaniskt arbete till elektrisk energi, i senare fallet tvärtom.

I samma mån som den elektriska strömmens användning för belysning och kraft ökades, började man att i s. k. *centraler* eller *elektri-*

citetsverk framställa elektrisk ström i stor skala, hvilken ström genom *ledningsnät* fördelades till de olika förbrukningsplatserna.

Vidstående Fig. 1 visar schematiskt anordningen af ett elektricitetsverk. Inom verket skiljer man mellan den motoriska delen, som utgöres af ångmaskinerna 1, och den elektriska delen. Denna senare utgöres af dynamomaskinerna (generatorerna) 2, hvilka drivas af ångmaskinerna, *ackumulatorbatteriet* 3 (härom närmare här nedan) och *instrumenttaflan* 4. Å instrumenttaflan äro alla mätapparater och kopplingsanordningar placerade och med densamma äro samtliga dynamomaskiner och ackumulatorbatteriet förbundna.

Från instrumenttaflan utgå de s. k. *matarkablarna* 5 till särskilda s. k. *tryckpunkter* 6. Mellan dessa sträcka sig *fördelningsledningarna* 7 och från dem utgå *servisledningarna* 8, hvilka äro dragna in i de byggnader, där ström förbrukas. Från servisledningarna äro i sin ordning de till lamporna 9 eller motorerna 10 gående ledningarna framdragna.

Akkumulatorbatteriets 3 uppgift inom elektricitetsverket är att upptaga den del af den alstrade elektriska energien, som icke genast förbrukas, för att vid de tillfällen, då strömförbrukningen är stor, åter afgifva densamma. Det är tydligt, att förbrukningen af elektrisk ström afsevärdt varierar under dygnets olika timmar. Funnes intet ackumulatorbatteri, blefve det nödvändigt att bygga ett elektricitetsverk så stort, att det motsvarade den största strömförbrukningen under dygnet. Detta vore emellertid ytterst oekonomiskt, enär strömförbrukningen under blott ett par timmar på aftonen når sitt största värde och under den öfriga delen af dygnet är förhållandevis ringa. Funnes intet ackumulatorbatteri, måste maskineriet vara i gång dag och natt och under större delen af dygnet skulle endast en synnerligen ringa del af den alstrade elektriska energien förbrukas.

Om ett ackumulatorbatteri däremot arbetar tillsammans med dynamomaskinerna, kunna dessa, då de äro i gång, fullt utnyttjas, d. v. s. all den däraf alstrade energien kan användas. Under den ljusare delen af dygnet laddas nämligen ackumulatorbatteriet och under aftontimmarna, då konsumtionen är störst, lämna såväl dynamomaskinerna som ackumulatorbatteriet ström till nätet. Då konsumtionen sjunker under förnatten, laddas åter ackumulatorbatteriet upp, och då detta skett, kan hela maskineriet bringas till hvila, hvarvid batteriet lämnar all den erforderliga strömmen under natten och morgonen. Genom att på detta sätt använda ett ackumulatorbatteri i verket kan driften blifva synnerligen ekonomisk och ur alla synpunkter fördelaktig.

Redan vid midten af förra århundradet började man för belysningsändamål använda sig af *båglampor*, vid hvilka den elektriska strömmens egenskap att vid öfvergång mellan tvenne spetsar alstra en s. k. *ljusbåge*, tillämpades. Något senare framträdde *glödlampan*, i hvilken strömmen får passera genom en fin tråd, som därvid råkar i glödning. Ännu i dag sker all elektrisk belysning enligt dessa båda principer, ehuru såväl båg- som glödlampans konstruktion väsentligen förändrats.

Vi kommer att hålla öppet i butiken under SM6 mötet i Limmared den 20/3.
Se vår hemsida för mer info.

Nu erbjuder Yaesu ett Cashback Program
som innebär att du får välja ett av följande

MD100A8X
SCU-17
FFT-1

14995 KR

ICOM - KENWOOD - YAESU

Icom IC-7300
En milstolpe sedan ICOM
introducerade digitala filter.

14495 KR

Yaesu FTM-100DE
inkl HRI-200

5090 KR

Yaesu FTM-400DE
144/430, Analog/C4FM

5795 KR

DV4mini usbsticka
430Mhz, D-star, C4FM, DMR

1295 KR

Yaesu FT2DE
144/430Mhz, FM & Digitalt

4995 KR

Kenwood TS-590SG
Ny uppdaterad version av TS-590

17995 KR

(Betald annonsplats)

Media City i Värmland AB

... och så en dag låg dom där, i det efterlängtade, gnistrande solskenet, en flock svanar på väg mot nordost. I mitten av februari. Men öppet vatten brukar finnas här vid Valåns utlopp, och det visste de väl. De var magnifika, svanarna, synd bara att fotografen inte hann byta objektiv! Och inte heller kunde tyda deras interna "radiokommunikation" där högt uppe i det blå!